

23. 6. 2016

CD mp3 Sigrid Undsetová**Kristina Vavřincová**

CR0885-2, EAN 8590236088528, CD mp3 299 Kč, celkový čas 8 hodin 54 minut

Příběh velké tragické lásky a duchovní pouti ze středověkého Norska. Autorka za tento třídílný román získala roku 1928 Nobelovu cenu za literaturu.

Čte Hana Kofránková**Režie Lukáš Hlavica****ZPRÁVA O HLEDÁNÍ SPÁSY LIDSKÉ DUŠE**

„Porozumět Sigrid Undsetové není snadné. Byla to velmi silná žena. Dokázala stát na vlastních nohou, slušně vydělávala, byla výrazná, vystupovala v novinách, chtěla, aby ženy nebyly slabé a nesamostatné, ale zároveň při každé příležitosti připomínala, že jejich hlavním posláním je mateřství. Pokud se žena nestala dobrou matkou, nesplnila úkol, který jí byl v životě přisouzen,“ říká Kjersti Braanaas Moen, průvodkyně domem slavné spisovatelky v rozhlasovém pořadu Brit Jensen Vítá vás Lillehammer. Dnes je totiž spisovatelčin dům na Bjerkebakku, stojící pod skokanskými můstky z olympijských her roku 1994, zpřístupněn veřejnosti jako muzeum. Sem se Sigrid Undsetová přestěhovala v roce 1919. To už byla vdaná, se dvěma dětmi a v očekávání třetího. Narodila se ale v Dánsku, roku 1882. Její matka byla Dánka a otec norský archeolog Ingvald Undset. Právě on probudil v Sigrid zájem o norskou historii a četbu staroseverské literatury, ale bohužel poměrně brzy zemřel. Matka pak zůstala sama s dětmi a s existenčními starostmi. I proto se Sigrid rozhodla vystudovat obchodní akademii a po ukončení studia pracovala několik let jako úřednice. Ovšem za svůj literární debut v roce 1907, novelu Paní Marta Oulie, obdržela cestovní stipendium do Říma, kde se seznámila s norským malířem Andersem Svarstadem. Následovala tajná svatba, pobyty v Londýně a Paříži. Měli tři děti, o postiženou dceru se Undsetová starala až do její smrti v devatenácti letech. V malém domě na Bjerkebakku neměla autorka příliš prostoru na práci, proto nechala v roce 1924 postavit další dřevěný dům, respektive nechala ho podle tehdejší módy přenést z údolí Gudbrands-dalen. V něm se našlo místo i na vlastní pracovnu, kde mohla konečně klidněji psát, nacházet cestu z tehdy už nevydařeného manželství a zároveň hledat sebe sama nábožensky. Pro bohatou literární činnost Sigrid Undsetové jsou příznačné dva tematické okruhy: norská historie období středověku a životní osudy žen nejrůznějšího původu i postavení. Vrcholnou kombinací historické látky a výrazné ženské postavy je trilogie Kristina Vavřincová, která spolu s románem Olaf Audunsson zajistila v roce 1928 autorce Nobelovu cenu za literaturu. Sága vznikala v letech 1920—1922 a byla mnohokrát vydána, přeložena do řady jazyků, přetvořena do jiných podob — divadelních i filmových.

Kristina Vavřincova je příběhem velké tragické lásky a duchovní pouti. Autorka zpočátku sleduje život zemanské dcerky z norských hor od dívčích let do sňatku s okouzlejícím, ale lehkomyšlným rytířem Erlendem. Pro tuto lásku se Kristina odváží vzepřít i otci, což byla v tehdejší patriarchální, feudální a nábožensky přísné společnosti opovážlivost pro současníka téměř nepředstavitelná. Děj se odehrává v Norsku 14. století, kde rodinné vztahy a křesťanská morálka jsou základními hodnotami. S drahým mužem se pak Kristina stává paní na panském dvorci uprostřed otevřeného kraje při Nidarosu (dnes Trondheimu), středu tehdejšího duchovního i mocenského života. Přesto ale není šťastná. Třebaže svou pílí změnila zanedbané Husaby v kvetoucí hospodářství a vrátí Erlendovi sídlu někdejší čest, třebaže porodí sedm synů a třebaže si získává úctu a přízeň — a nakonec i odpuštění rodičů, nedovede Erlendovi zapomenout příkoří, které jí kdysi připravil. Stále se v ní sváří láska k manželovi a víra v Boha; je přesvědčená, že od ní Bůh čekal něco jiného, zpočátku však neví přesně „co“ a trýzní se výčitkami, jak hanebně se zachovala při svém zápasu o Erlenda k těm, kdo ji milují nejvíce. Postupem času Kristina, která vyrůstala v bezpečí své rodiny, dospěje v sebevědomou osobnost schopnou svobodných rozhodnutí i obětí, ale její láska je vzpurná, hrdá a vlastně sobecká a cesta k tomu, aby se přetavila v lásku smírnou a pokornou, je velice dlouhá a nevyzpytatelná. V románu nechybí pohled do hierarchie tehdejší společnosti ani historicky přesné popisy, jsme „svědky“ sněmů, náboženských poutí i pohanských „rituálů“, stojíme blízko trestu smrti, vnímáme sílu přátelství a rytířského slova. A právě v tomto díle se také projevují známky procesu autorčina vlastního vnitřního vývoje, který skončil její konverzí ke katolictví. To byl pravděpodobně i jeden z důvodů, proč byla po roce 1948 „z oficiálních míst viděna jako autorka náležející do jiné, nepřátelské doby“ (M. Juříčková). Nejintenzivněji bylo dílo S. Undsetové přijímáno u nás ve třicátých letech 20. století. Po nástupu fašismu se norská spisovatelka okamžitě postavila na stranu demokracie. V Německu byla proto zakázanou autorkou a po německé okupaci Norska roku 1940 musela urychleně emigrovat. Přes Stockholm, Moskvu a Vladivostok se dostala do San Franciska, pak žila především v New Yorku, přednášela o norské kultuře a v rozhlasových vystoupeních poukazovala na demokratické tradice svého národa. V roce 1940 také ztratila svého nejstaršího syna. Padl v boji proti německým okupantům. Do Norska se Sigrid Undsetová po válce vrátila, ale jako zlomená a vyčerpaná žena, která již neměla sílu navázat na dřívější úspěchy. Zemřela roku 1949 v Lillehammeru. Je pohřbena stejně jako její děti kousek za městem na malém hřbitově. Na železném kříži stojí psáno: „Jsem služebnicí Páně“.

Vladimíra Bezdíčková

Rozhlasová nahrávka z roku 2012

Máte-li zájem o recenzi CD, pište na adresu: lenka.radova@rozhlas.cz

Kontakty:

Lenka Radová

Radioservis, a.s., Olšanská 5, 130 00 Praha 3

tel.: 606 716 198

e-mail: lenka.radova@rozhlas.cz

www.radioteka.cz

Radioservis, a. s., Olšanská 5, 130 00 Praha 3, www.radioteka.cz

Kontakt pro novináře: Lenka Radová, 272 096 302, 606 716 198, lenka.radova@rozhlas.cz

Zásilkový obchod: www.radioteka.cz, Radioservis, Olšanská 5, 130 00 Praha 3, 272 096 310, 724 819 319, eshop@rozhlas.cz

Reprezentativní prodejna Českého rozhlasu, Vinohradská 12, Praha 2